

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér. Előfizetési pénzek és reklamációk BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.</p>	<p>Felolós szerkesztő: SINKOVICH ELEK. Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.</p>	<p>Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők. Hirdetési díj: 3 hasabos petitor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyitlér petitorsa 50 fill.</p>
--	---	---

Az aratás eredménye.

Az ország legnagyobb részében befejezést nyertek már az aratási munkálatok s két figyelemre méltó tanulsággal szolgálnak.

Az egyik az, hogy az aratás eredménye nem volt oly megdöbbenően rossz, mint azt hittük s az országos sajtó s a földművelésügyi miniszterium gazdasági tudósítói hirdették. Az eredmény jobb volt, mint vártuk. Az utolsó napokban támadt esőzések kitűnő hatással voltak a fejlődés utolsó stádiumában levő veteményekre. Persze szó sem lehet arról, hogy megfelelő, vagy csak közepes eredménnyel állunk szemben. Bizony jóval alul maradt az a közepesen, de esésnek azért éppen séggel nem mondható. Sehol Magyarországon nem volt olyan rossz a termés, hogy emiatt téli inésgől kellene tartani. Persze szűköskén lesz a nép a javakban, de távol attól, hogy nyomorognia, éheznie, tönkre mennie kellene. Adassék hála az Istennek, hogy a nagy csapás, a melytől tartottunk, be nem következett. Sem a törvényhatósági, sem az állami funkciók dolgában nem fog zavar beállani, mert a legszükségesebbre meglesz a pénze a gazdának és a munkásának.

A másik szembeötlő körülmény az, hogy sehol az országban nem volt aratási sztrájk. Ami apró zavargás vagy mozgolódás itt-ott előfordult, az jelentéktelen volt és hamarosan elsimult. Hasonló jelenségek minden aratás alkalmával szoktak előadni

magukat, ami nem is csoda olyan időben, amikor egyszerre lesz égető szükség milliőnyi munkásnépre. Mikor még hire-hanva sem volt nálunk a szociáldemokráciának, akkor is előfordultak ilyen esetek. Pedig bizonyos oldalról ugyancsak meghúzták a vészharangokat s buzgón igyekeztek azon, hogy az országot egy nagy aratási sztrájktól való rettegéssel töltsék el. Kigyót, békát kiabáltak némely nagyságos urak a népre, azzal a céllal, hogy felzúgassák egyes vidékek munkássága ellen a hatóságokat, hogy azok katonaságokkal, csendőrszurnnyal örködjének az aratás felett. Uglátszik, azoknak, akik a vaklármát csináltak s rémhíreket kolportáltak, érdekükben állott az, hogy az arató munkásnép ellen felzúgassák a hatóságokat s a rendelkezéseikre álló fegyveres erőt. Érdeklükben állott ez azért, ne-hogy a munkásoknak eszébe jusson magasabb bért vagy kedvezményeket kérni. Szocialista, sőt anarkista színben tüntették fel a dolgozó népet, hogy az megfélemlítessék s meg legyen akadályozva az alkudozás és a munka szabadságában. Mindennél ekesebben bizonyítja ezt a rosszhiszemű szándékot, hogy dacára annak, hogy a hatóságok nem ültek fel a vaklármának s csendőrséget, katonaságot nem mozgósítottak az arató nép ellen, az mégis csendben, becsülettel elvégezte a munkáját s aratási sztrájkjának híre-nyoma sem volt.

Ez a taktika a dolgozó munkásnép ellen a leghatározottabban elítélendő. A jó-

zan, becsületes, munkás magyar nép nem szolgált rá arra, hogy izgágának, szociálistának, anarkistának mondják. Hiszen még azok a földművesek is, akik szociálistáknak mondják magukat, még ezek is első sorban munkás és magyar emberek, akik vizet nem zavarnak és kerülik a hatóságokkal való összeütközést. Elvégezik a dolgukat épen úgy, mint más munkások. Megtörtént természetesen nem egyszer, hogy lelketlen igazgatók beavakozása miatt zendülésben tört némely falu népe s vér is folyt — ezek azonban sporadikus jelenségek, amelyek minden új eszme elterjedése s minden mozgalom alkalmával előfordulnak. Ezek miatt aztán egy kalap alá fogni az egész magyar népet s rástolni az izgágaság és kommunizmus bélyegét, nem szabad. Olyan dolog ez, hogy elvagy megboszulhatja magát. Ne vessük a falra az ördögöt.

Az aratás eredményének mérlegelésekor ne tévesszen meg bennünket az összehasonlítás a múlt év eredményével. Tavaly jó közepes termés volt, sőt az ország egy részében határozottan jó termés. Természetes, hogy az eredmények összehasonlításakor óriási a különbség az idej termés hátrányára. De vegyük elő két-három s négy év előtti termések eredményét, melyek jóval csekélyebbek a tavalyinál s látni fogjuk, hogy a különbség nem olyan elviselhetetlenül borzasztó. Jó beosztással, körültekintő takarékossággal, majd csak elégedelünk valahogy jövő aratásig. Aztán hátra van még

TÁRGA.

Az első csók . . .

Az első csókot Isten ajka
Lehelte tán a földre le
S egy csillag erre napsgárral,
Dallal viraggal lett tele . . .
Az élet csókja volt első.
Az első csók im* élet ad
S a melyen alvó végtelemben
Igy támadott egy új világ! . . .

A másodikat asszony adta
A boldog Eden-kert őn
S e csókra messze szállt el.
A dal, virág s az égi fény . . .
Az első csókra élet áradt.
A második im* életet ol.
A földi ember első csókja
Az elmulásnak csókja volt . . .

LANTOS.

Válás.

— Igen, elválnék.

Nagy csendesség támadt ezek után. Az asszony megkönyebbült a végzetek ezek után. Kitekintett az ablak előtt nyitlázó orgonabokrokra, melyekből édes kábító illatok áradtak

szerte az esti szürkületbe. Az illatos, meleg levegőben megkezdtek röpködésüket az éji bogárkak a cserébgarak zűmmögése általó danaként hangzott. A férfi maga elé bámult mogorván, szótlanul. A pádlót nézte, melyről a nagy meleg miatt felszedtek a szőnyegét. Az üres, hideg, disztelen padló olyan volt, mint az ő ele. Ime, azt mondta az az asszony, akit imádott, midőn az oltár elé lépett vele, hogy nem szereti s válni akar tőle. Ez lett a vége az izzó, edes regénynek, amelyről azt hitte szent meggyőződéssel, hogy még a sírban sem lesz vége. mert hiszen akik szeretik egymást, a férfi és a nő a halál után is egyet maradnak. De nem így lett. A regénynek vége szakadt, mielőtt igazában elkezdődött volna, a szerelem harcából a férfi sebzett, összezuzott szívvel került ki és ez a seb behégedni nem fog több soha. A céltalan elvezetett élet a maga teljes sívárságában tünt fel előtte és elborzadt a kiellen képtől. Ugy érezte ezen az edes, meleg, illatos nyári estén, mintha künn járna a homezőkőn, végteleml elhagyatva, a nyom nélkül való megsemmisülés szörnyű tudatával . . .

Aztán megszólalt. Csendesen, higgadtan. Szomorúan beszélt.

— Ön azt akarja. Jó. Én nem állom útját a kívánságának. El fogunk válni. és nem fogjuk többé egymást ismerni. Ezt mondja ön nekem két évvel az esküvő után. Hiszen megsemmisökölök is, hogy válnak. Megutálják meggyűlölik magukat egymást, megsemmisítik a családi tüzhelyet, bűnököt követnek el — aztán mennek szétjel kiki a maga útján. De ezek a katasztrófák

nem következnek be olyan gyorsan, mint a miénk. Elmúlik őt hat esztendő, még több is, míg a gyűlölet vagy utálat annyira megövelik az energiát, hogy el tudnak válni. S nálunk még alig múlt el két év — már itt a vég. Pedig mi nem is voltunk olyan bűnösök. A családi tüzhelyt nem szentségtelenítettük meg. Nem hoztuk szegényt az egymás becsületes nevére. Mégis válnak . . . válnak . . .

— Igen, felelte az asszony nyugodtan. Mi nem gyűlöljük, nem utáljuk, meg csak nem is unjuk egymást. Most még nem, nem. Ez csak akkor következne be, ha tovább evettük maradnánk. De nincs szükség a gonosz szenvedélyek felidézésére. Menjünk szétjel úgy, hogy még becsülni tudjuk egymást.

— Nem szeret, soha nem is szeretett, mondta magának a férfi.

— Ugy van, barátom. Nem szeretem önt és nem tudtam megszeretni. Hiszen ön sem volt szerelmes bennem, amikor elvett. Szüleink kívánságára anyagi érdekből leptünk egymással az oltár elé. Az en sziveben egy másik terfinak a képe élt — de legyőztem magamat. Nem akartam beteg anyámat tovább éveit megkeseríteni. Azt hittem, majd csak felejték s meg tudom szeretni önt. Jó voltam ön-höz, nyájas, hü, odaadó — csak soha meg ne eskölt volna. Ettől iróztak. Csáldótam, amikor azt hittem, hogy tudok majd feleletni. Nem tudtam se feleletni, se magához szokni. Ön nem vette észre, de szegény anyám látta, hogy boldogtalan vagyok. Vigasztalt, erősített és mikor látta, hogy mindez nem használ — keserü szemrehányásokat tett magának. Persze már

a tengeri, a gyümölcs, egyéb vetemények, hátra van a szőlő, amelyek megfelelőbb haszonnal kecskegetnek, ha csak a szárazság nem teszi tönkre. Nincs tehát ok arra, hogy elesüdjünk.

Schöl Európában nem jó az aratás eredménye, ami mindenesetre játékosan befolyásolja a buzaárak alakulását. Ennek azonban útját állja részben az, hogy Amerikában viszont jó a termés s ezért nem szállt fel a buza ára olyan mértékben, mint vártuk. Bár felszállott valamit s ez is kárpótol részben az aratás gyenge eredményéért.

Helyi, vármegyei és megyes hírek.

— **Esküvő.** Vogler Károly, Vogler György vashidegkuti nagvendéglős és föld-birtokos fia f. hó 12-én vezette oltárhoz Grácban Schmiederer Paula kisasszonyt Radkersburgból. Teljes boldogság kísérte a fiatal párt házaseletük utáni!

— **Egy köhida nemcs család.** Herbay murrzuszlagi kerületi kapitány, a ki a minap egy szelámas nőnek sajnálatra méltó áldozata lett, a 18-ik század első felében Köhida élt. Herbay magyar nemes család ivadéka volt.

— **Hangverseny.** A folyó hó 16-án Muraszombatban tartott hangverseny elég jól sikerült. Nem nagy számu, de előkelő közönség hallgatta a művészeket, akik szép játékkal sok tapsot arattak. Hangverseny után a fiatalok táncra perdült és a társaság vig hangulatban a reggeli órákig együtt maradt.

— **Eljegyzés.** Hodossy Lajos kercazi ev. ref. lelkész a napokban tartotta eljegyzését Hodoson Magyar Rózsika urhölgygyel, Magyar József ottani ág. hitv. ev. lelkész szeretetreméltó kedves leányával. Állandó boldogság kísérje a köténdő frigyét!

— **Szerencsétlenség cséplésnél.** Kiszilák Antal 18 éves felsőlendvai lakos a Bezsán György felsőlendvai lakos tulajdonát képező és kézi erőre berendezett cséplőgépjéjébe került, amely bal alkarját beszalaktotta. A szerencsétlen legényt beszalaktották a helybeli kórházba, ahol ősszerencsölts karját amputálták.

— **Állatdíjazás.** A muraszombatjárású gazdakör f. hó 19-én választmányi ülést tartott, amely alkalommal elhatározta, hogy a folyó évben Vashidegkuton állatdíjazást tart.

— **A muraszombati közkórháznak** több helyiséggel való kibővítése rövid idő alatt befejezést nyer. Amint a szükséges helyiségek elkészülnek, Grácból megérkezik négy apáca, s jövöben ezek fogják a beteget ápolni. Az apácák főnöknője már itt járt, megtekintette a kórházat és az igazgatósággal megállapodott az apácáknak ápolónőkké leendő alkalmazása iránt.

— **Szomszédok harca.** Szever Iván korongi lakos a minap összehajtott szomszédasszonyával, régi haragosával s a szövita hevében jól megülegelte özv. Szever Istvánét. Ez segítségért kiabált, mire oda ment fia Szever István és összekapaszkodott anyjának bántalmazójával. A dulakodásban Szever Iván lett a győztes, aki úgy helybenhagyta Szever István, hogy két hétig nyomta az ágyát és egyik kezének hüvelyi uja egész életére eltorzított. Szever István feljelentést tett a kir. járásbírósnál.

— **Aranka irtás.** Miután az aranka nagyon elszaporodott, úgy hogy a löhertermést idővel teljesen tönkre teszi, a hatóság szigoruan utasította a gazdákat a veszedelem elleni gyors védekezésre. A kitűzött határidő már letelet, azonban a gazdák a rendelkezésnek még most sem feleltek meg. Ez uton is figyelmeztetjük őket, hogy amennyiben az aranka irtást elmulasztják, igen szigoruan büntetésnek teszik ki magukat.

— **Gyümölcskiállítás Szombathelyen.** A vasvármegyei gazdasági egyesület a folyó év őszén Szombathelyen egy kizárólag megyei jellegű gyümölcs kiállítást rendez. A kiállítás kizárólagos főcélja az, hogy az időközben elterjedt új gyümölcsfajták megismertessenek és hogy különösen a gyümölcs eladása, értékesítése elősegültesse. Az igazgatóság felhívással fordult a megyebeli gyümölcstermelőkhöz, hogy a kiállítás részvétnyi sziveskedjenek. Azok, akik jelentkeznek az egyesület igazgató titkárnál folyó évi aug. hó 15-ig, közöljék, hogy milyen fajta gyümölcsből és hányfelét tudnának kiállítani?

— **A vasvármegyei iparosok szövetsége.** A szombathelyi iparistület keblében megindult azon mozgalom, hogy a megyei iparosok részére egy szövetséget alakítsanak. A mozgalomnak foganatja is lesz, mert „A vasvármegyei iparosok szövetsége” címmel a kongresszuson megalkotják. Az alapszabályokat dr. Czifrik János ügyvéd, iparistületi ügyész dolgozta ki. A tervezetet az iparoskörben egyhangulag elfogadták.

— **Krüger meghalt.** Krüger, Transzvalnak volt elnöke, kiről a lapok a delafrikai háborúk idején annyit írtak, a mult héten meghalt Genfben.

— **Házasságkötés telefon útján.** New-York államban mult hétfőn 300 angol méröldnyvi távolságból telefonon át fűzött össze örök frigyre egy fiatal párt egy hipermodern lelkész. A lelkész és az esketés egyik tanuja Wartensburban állt a telefon előtt, a jegypár pedig a másik tanuval Buffalóban. Persze mindegyiknek a fülén rajta volt a „hallgató”. Az egész ceremónia nyolc percig tartott. A szokásos kérdésekre telefonon át adták meg a feleletet. Amikor letették a „hallgatót”, a fiatal pár annak rendje és módja szerint férj és feleség volt. Az esketésnek ezt a különös módját a fiatal pár állítólag kényelemszeretlebből, valójában azonban azzal a ravasz számíttással választotta, hogy így az ő frigykötésükről az egész sajtó tudomást vesz.

— **Nők a közigazgatás szolgálatában.** A belügyminiszter a vármegye törvényhatóságához érkezett rendeletével kimondta, hogy a vármegyei segéd és kezelőszemélyzet sorában a megfelelő minősítéssel bíró nők is alkalmazhatók.

— **Az előfogatú váltás megállapítása.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága ez évi április havi közgyűlésében az előfogatú váltásot az 1904. évre minden igavonó állat után 20 filléren állapította meg. A belügyminiszter a törvényhatósági bizottság e határozatát jóváhagyta.

— **Kisiparosok vasárnapi munkaszünete.** A belügyminiszter legutóbb úgy határozott, hogy vasárnapi munkaszüneti időben kizárólag azok a kisiparosok dolgozhatnak, akik iparukat állandóan segédek,

kesőn. És aztán meghalt az én szegény anyám. On elvesztette a partfogóját. Egyedül maradtam zaklatott, fájt szívemmel. És ön vak volt. Nem látta, micsoda forradalom megy végbe bennem. Napozhatt futkozott a dolga után és este hazajött — szerelni. A legutóbbi fel év alatt ezeken az éjszakákon végtelenül gyűlöltém őt...

— Eleg ne tovább! kiáltott magam kívül a férfi. Felugrott s egy pillanatra oly mődulatot tett, mintha rá akarná magát vetni az asszonyra, hogy megfojtassa.

Az nyugodtan, hidegen nézett fel reá.

— Őj meg. Én nem bánom.

Aztán vegtlen fájdalom szorította össze a meggyőzött férfi szívet. Könyek toltak a sze mébe és elfordult.

Az asszony kiment a másik szobába, csomagolt. Nagy uti ladába rakta a ruháit, ékszerét. Nyugodtan, minden megindultság és izzagolom nélkül tette ezt. Sietett. A vonat, amely elviszi innen, tízenegy órákor már indul. Hirtelen megjelen mögötte a férje.

— Itt a hozományá, mondta esendesen s átnyújtott neki egy lakárékpénztári könyvet.

— Köszönöm, mondta az asszony egyszerűen.

— A butorokat, amiket a hozományból vettem, utána küldöm, vagy eladom.

— Amint jönnek látja.

Aztán jó óra hosszat nem szóltak semmit. Az asszony sietve csomagolt, a férfi hosszu lép-

tekkel járt fel s alá a szobában. Nehányszor felvillant agyában a gondolat:

— Hátba megölném? Őt is, meg magamat is. De aztán elűzte magától a szörnyüség.

— Nincs jogom hozzá, okoskodott. Hozzám erőltették, soha nem mondtá, hogy szeret, soha nem volt; lelkeben az enyém. Had menjen... De mi lesz velem?

Tudok-e majd éni nélküle?

Hosszas töprengésből az asszony rázta fel.

— Megyek, mondtá.

Két munkás állott mögötte, vállukon tartva a nagy podgyásos ládat.

— Menjenek előre, szől nekik az asszony.

A tengerrel rakott munkások lépte erőteljesen döngött a padlón. Mikor már kint csoszogtak a folyosón, az asszony is indulni készült.

— Hova megy? kérdezte a férfi.

A nő vállat vont. Nem felelt. Az arca piros lett.

— Hova megy, kérdezte amaz ismét? Jogom van ezt tudni, hiszen meg az én nevemet viseli. Aztán tudom kell a címet az elintézendő ügyek miatt is.

— Majd megírom mondtá fojtott hangon az asszony.

A férfi kezdte érteni a dolgot. Vad harag öntötte el a szívet.

— Tehát nem mered megmondani. De én kitalalom. A régi szeretődhöz megy? Ceda!

Az asszony megrendülten állt előtte.

— Nem engedem, hogy odamem, dühöngött a férfi. Megtiltom. Meg az én nevemet hordod, nem lesz más ágyasa. Inkább meghalsz.

Revolvert vett elő az asztalközlől s megragadva az ajtókiléteset az asszony felé tartotta a gyilkos fegyvert.

Abból pedig kitört a szenvedély.

Igen, hozzá megyek! Őj meg, enez több jogod, mint ahoz, hogy megtiltod nekem azt, hogy hozzá menjek. Ő hívott és én megyek. Boldog akarok lenni legalább egyszer az életemben. Az öve akarok lenni, legalább egy éjszakára, hogy tudjam én is, mi a boldogság, mi az élet gyönyörűsége. Lehet, hogy az eltaszt magától, ramun — mit bánom én ezt? ... Ezért a sivar, botrány életért, amelyben addig részen volt, kárpótlás lesz nem egy csókja annak a férfinak akit szeretek...

Az elhagyott férfi kezéből kiesett a revolver. Csüggedten hanyatlottak a karjai, a szemei elhomályosultak. A könyek fátalan keresztül látta, amint az asszony erőszakosan kirántotta az ajtót és sietve, szinte repülve ment el a meleg, csillagos, vágfakasztó éjszakába.

inások alkalmazása nélkül gyakorolják. Az üzleti segédszeméllyel bíró önálló kisiparosok azonban saját személyükben sem végezhetnek ipari munkát.

— **Legyek ellen.** Kötő szer. ha a meszelő habarcsba egy kiló timsót feloldva belekeverünk s így meszelteünk: a légy csodálatosan lefog. A tény magyarázata ez: A légy azért tud még a legsimább üvegen is függélyest le-fől mászkálni, mert lábain csiziryes nedvet izzad ki s azzal kapaszkodik. Már most a timsó rendkívül szárító, víznyelő hatása és ha a légy rajta jár, nem győz annyi csizirt izzadni, mint amennyit a timsó kiszív a lábaiból s testéből. E terhes munkában aztán hamar eldöglik, nem szaporít s kivész. Kiszámították, hogy egy felnőtt állat a legyes évadban naponként elesapdok magából egy font zab tápegyének megfelelő erőt. Tehát okosan cselekszik minden gazda ha megszívleli ezt az olesó tanácsot és rászámán 14—16 krajcárt egy kiló fehér timsóra, hogy a szoba, konyha és istálló falát azzal meszeljék.

— **A divat.** Valahol messze, talán odafönt Bécsben, egyszer megfájdult egy herceggnőnek a balkeze. de ez a kis baj nem akadályozta meg azt, hogy sétára ne mehessen. Fájós kezével azonban nem karolhatott a férjébe, hanem a férje karolta át az ő kezét. Meglátta ezt egy vécé, s új divatot vélvén az így való sétálásban, legott sétára vitte a kedves nejét s annak karjára támaszkodva lejtett végig a korzón. Ezt meg látták többen s ilykép szaladt világra az a felszeg divat, mely már erre mifélenk is hódít s mely a legkorpulensebb férjnek is megengedi, hogy nejjére támaszkodva élvezze a sétálás gyönyöreit.

— **Új baromfienyésztési ág.** A közönséges mezei vagy parlagi galamboknak, melyek minden figyelem nélkül ott keltenek a tornyokban, a magtárak ereszé alatt stb., a gazda eddig alig vette valamelyes hasznát. Az „Országos Baromfienyésztési Egyesület“ ezen segítendő, a parlagi galambok fogyasztását úgy rendezte, hogy minden időben bármekkora mennyiséget átvehet. Fizet minden egyes parlagi galamb darabjért az eladó helyen 40 fillért és elvállalja a vasúti szállítási költségeit. Tekintve, hogy a parlagi galamb évenként tízszer is költ és 20 darab fiatal nevel, s tekintve végül, hogy a kis galambok felnevelése semmibe sem kerül, ki fog tűnni, hogy 100 parlagi galamb eltartása majdnem 800 koronát eredményez, mi ezen, eddig ki nem használt baromfienyésztési ágból kétszázszázalékos figyelemre méltó jövedelem. Akinék már is voltának eladó parlagi galambjai, az szíveskedjék azt bejelenteni az „Országos Baromfienyésztési Egyesület“-nek Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 30.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünet ügyében, különösen a vidéki kereskedők körében, egyre élenebb mozgalom észlelhető és valóban nagy ideje volna már annak, hogy a sok oldalról megtámadott Láng-fele rendelet sérelmeinek megvitatása és az ügy közmegegyezéssel rendezése tárgyában megtartandó ünkéket a kereskedelmi miniszter, igértetéhez képest, egyebhívja. Közöltük annak idején, hogy a múlt évi július 12-én Budapesten a kereskedők országos értekezletet tartottak a Láng-fele rendelet sérelmes intézkedéseinek megbeszélése és ezek orvoslása céljából a kereskedelmi miniszterhez kérelem intézése

végelt. Az értekezlet végrehajtó-bizottságot szervezett, mely a felterjesztést el is készítette és azt küldöttségileg szándékozott Láng Lajos kereskedelmi miniszternek átnyújtani. Az előzetes puhatolozásoknak azonban a miniszter részéről lett „azon kijelentés lett az eredménye, hogy rendeletének egyetlen pontját sem hajlandó módosítani és a vasárnapi munkaszünetnek inkább kitágítására, hogy sem szűkítésére törekzik. E nyilatkozat után a bizottság céltalannak tartotta a kérvény benyújtását és a jobb idő bevárását határozta el. Most e tekintetben a „jobb idők“ bekövetkeztek; legalább méltán remélhető, hogy bekövetkeznek, minél előbb most már a végrehajtó-bizottság újabb felvetve tevékenységének fonalát és újabb országos értekezletet tartott, annak egy memorandumot állapított meg s azt száz tagból álló küldöttség nyújtotta át a kereskedelmi miniszternek.

— **A zalaegerszegi kereskedők elhatároztaik.** A határozat betartására magukat bizonyos pénzbírság lekötésével kötelezték, hogy valószínű, hogy határozatuk a legfontosabban be is lesz tartva. Bizony humanus intézkedés ez, a melyért csak dícséret illetheti a derek kereskedőket, a kik talán anyagi áldozatot is képesek hozni alkalmazottaik jóletéért. A határozat vasárnap lépett életbe.

— **Értesítés.** A tiszaí ág. hitv. evang. egyházkerület esperjési Collegiumának jogakadémiaján az 1904—1905. tanévre a beiratások f. évi. szeptember 1-től 12-éig eszközlendők; az eloadások pedig szeptember 16-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek szept. 13—15. napján dékánai, azután pedig tanári kari engedélyvel lehet helye. Azok az egyetemes önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatokat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napján iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-től 15-éig terjed.

— **Csendőri brutális.** Fentartással közöljük a következők, Keszthelyről kapott hírt: F. hó 17-én egy Kozma nevű idegbeteg zentai tanító Adámkosztámban furdott a molo mellett. Kiss Sándor v. rendőr és Nemeth esendőr-örsvetelő ezért kérdőre vontaik, majd felvitatták, hogy rögtön öltözött fel s kövesse őket a varosházra. Kozma egy mellékuton akart a varosba menni, ami miatt szóváltás támadt Kozma tanító és Nemeth esendőr között, míg nem ez utóbli kardot rontott és az arcába vagott a szerencsétlen tanítónak, majd pedig elvége a rendőr botját, azzal kezdte ütlegelni, míg végre ez vertől boritva, összeesett. A furdó-közönség között, mint tudósítók írja, óriási a felhaborodás, ami — ha a fentiek a valóságnak megfelelnek — nagyon is érthető. Kozma sebeit dr. Mojzer orvos köztözte be.

— **Tanonc helyett gyakovnok.** Bizonyos az, hogy az ugynevezett „bottos inasok“ korszakja lejárt; ennek az intézménynek a fentartásával nem is igen lehet a jobb osztályokhoz tartozó tanultabb, műveltebb fiukat a kereskedői pályára édesgetni. Belátta ezt az Aradi kereskedők köre is, mely most, mint a „Magyar Kereskedők Lapja“ közli, egy aradi divatárú-kereskedő indítványa folytán, abban fáradozik, hogy az előkelőbb üzletekben a főnökök tanonck helyett gyakovnokot alkalmazzanak. Az ily üzleti gyakovnokok felvételnek nagy polgári vagy közepiskolai osztályt végzett, jó megjelenésű és modoru ifjak, két évi időtartamra, a melyek első hat hónapjában díjtalanul működnek, azután azonban szerényebb (körülbelül évi haromszáz korona) fizetést kapnának; ez a fizetés azonban, amennyiben az illeto ügyességének jeleit adja, meg a két évi időtartam alatt emelkednek. Az üzleti gyakovnok az u. n. tanoncmunkára, esomaghoradásra, az üzlet söprésére és tisztántartására nem szorítottak, föl lenne mentve a tanonciskola látogatása alól és a két esztendő végeztével, mint megfelelően képzelt alkalmazott, folytathatná pályáját. A kör helyeszközlő osztálya most propagandát igyekszik csinálni ennek a tervnek úgy a szülőik, valamint a kereskedők körében és mi őszintén óhajtjuk, hogy fáradozásai siker koronázza.

Közgazdaság.

Tapasztalati adatok a rozs termelésére vonatkozólag.

Nálunk Magyarországon a rozs termelése nagyon is másodrangú szerepet játszik. Nálunk mindenki csak búzát akar termelni s kétség sem szenev, hogy a buza rendesen valamely nagyobb termést ad s ára valamely magasabb. Megis minden gazdaságban kell rozsot is termelni, ha egyébként sem, a családés szükségletére. A rozs azonban olyan mostoha elbánásban részesül, hogy termése többnyire minden kritikán alól álló. Nem így van ez külföldön, különösen Észak-Németországban, a hol a rozs ugyanazt a szerepet játsza, mint nálunk a buza s a hol valósággal mesterek a gazdák a rozs termelésében. Olyan termés-átalagokat kapnak, a minőről nekünk fogalmunk sincs.

Természetesen a talajt nemcsak amoly telítéssel hanem igen alaposan megművelik s általában véve nitrogéntrágyával trágyazzák. Jóformán nincs gazda, a ki rozsvetésére saletromot vagy ammoniak-nitrogén ne használna, s általános a nézet, hogy a tuajdonkepeni rozs talajon csak akkor várható kielegítő rozs termés, ha nitrogéntrágya is alkalmaztatik, csupán az iránt eltérők a mezeiek, hogy őszel vagy tavasszal jobb-e ezen trágyát elhinteni. Epen ezért újabb beható kísérletek végeztek ezt irányban, a melyek közül a legmértadóbbat a Gerlach által Posenben végzett kísérletek eredményeit szükségesnek tartjuk e helyen is ismertetni.

E kísérletre szolgáló terület 20 morgen volt (1 morgen = 2550 m²) s alaptrágyául mörge-nement használtattól 4,5 m. kumit, 1,5 m. thomassalak és 1—2 m/m szuperfoszfát, a melyeken kívül az egyik táblán saletrom, a másikon ammoniak nitrogén szoratotot ki különböző mennyiségekben felvitva őszel és tavasszal.

A nitrogén trágya nélküli területen termelt 15,77 mázsa 1/4 mm: rozs és 30,40 mázsa szalma. Valamennyi tavasszal saletromozott vagy ammoniak nitrogénnel ellátott tábla legalább 2 mázsaival adott nagyobb termést, holott 4—16 font szoratotot ki mörge-nement, ellenben az őszel kiszórt saletrom csak egy mázsaival adott nagyobb termést. Leg-nagyobb termést adott a 3-ik számú tábla, a melyre 16 font saletrom nitrogén szoratotot ki tavasszal és pedig egy mörge-nen 19,66 mázsa szemet és 35,52 mázsa szalmát.

Ezen kísérletből kitünik, hogy bár a nitrogénnel nem trágyázott parcellán is nagy termést adott, megis a nitrogénnel való trágyázásra minden esetben fokozottat a termés. Legnagyobb volt a termés azon parcellákon, melyek tavasszal chilis-saletrommal lettek trágyázva. Az őzi trágyázás ammoniakkal koránt sem hatott olyan kedvezően. A kísérletek egyáltalában azt bizonyítják, hogy a könnyű talajokon — feltéve hogy azok nem nagyon soványak — a rozost legelőszerebben tavasszal chilis-saletrommal trágyázzák, a soványabb talajokon azonban őszel is kell nitrogén adni, de csak keveset.

Szíveljük meg a tapasztalatokat s tegyük egyelőre bár kiesinyben kísérletet a rozsnak saletrommal való feltrágyázásával s az eredmény bizonyára meg fog győzni arról, hogy nagyon is így kell eljárunk.

Makulatura papír

• kapható métermázsánként

20 koronáért

Balkányi Ernő

papirkereskedésben

ALSÓLENDVÁN.

Hirdetések

jutányos árban

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

takarékpénztár részvénytársaság végrehajlatának Stary Ferenc és neje Kati Adel bodóhegyi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 1100 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. május 15-től járó 7°/_o rendes, 8°/_o késedelmi kamatai, 67 kor 22 fill. per, 34 kor. 20 fill. végrehajtási és 28 kor. 30 fill. árverés kérvényezési költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ezen királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság területén levő a bodóhegyi 138. sz. útközyben + 1. sor., 605/a. hrsz. a. felvett ingatlanra 987 kor.-ban megállapított kiküldési árban az árverés elrendelték s arra határnapul

1904. évi augusztus hó 25. napjának

délelőtti 10 órája Bodóhegy község házához kitűzetett azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan esetleg a kiküldési árban alul is eladatni fog.

Bánatpénzül leteendő a fentebb említett ingatlan kiküldési árának 10°/_o-a 98 kor. 70 fill.

Árverezni szándékozók tartoznak a bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5°/_o kamattal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál és Bodóhegy község házánál megtekinthetők.

Kelt Muraszombatan, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1904. évi május 30-án.

Dr. Schieck, kir. aljbíró.

Korcsma bérlet.

Vasmegye muraszombati járásában levő péterhegyi ág. hitv. ev. gyülekezet a megyei ut mellett fekvő s korcsma-helyiségek berendezett

bérházat

4 szobával, pinczével, mészárszékkal, istállókkal, kocsiszinnel, melyek mind tégltől építve, a

f. év augusztus hó 20-án

d. u. 2 óraker tartandó árverésen bérbe adja a legtöbbet ígérőnek az 1905. év január hó 1-től kezdve 3 egymásután következő évre. A bérházhoz, amely eddig is korcsma volt, tartozik 2 hold föld, ami részben szántóföld, részben kaszáló.

Az egyháztanács.

2679/1904. szám

Árverési hirdetmény.

A muraszombati kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szentgotthárdi

Elvállal

mindennemű könyvnyomdai munkákat izléses kivitelben.

Minden, a nyomdászat terén előforduló munkák gyorsan és jutányosan szállítatnak.

Névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, meghívók, gyászjelentések gyorsan és pontosan.

KÖNYVNYOMDA MEGNYITÁS.

Van szerencsém Muraszombat és vidéke nagyrészt közönsége b. tudomására hozni, hogy az Alsólendván már 8 év óta fennálló könyvnyomdam kibővítése végett Muraszombatan egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

FIÓK-KÖNYVNYOMDÁT

nyitottam és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gépekkel és szép díszes betűkkel felszereltem.

Hogy a kiválalmaknál mennél szélesebb körben tessek eleget, könyvnyomdamat

KÖNYVKÖTÉSZETTEL ÉS PAPIRKERESKEDÉSSSEL

bővíttem ki.

Raktáron tartok: író-, rajz- és tanszereket, mindennemű okmány- és levélpapírokat, cigarettahüvelyt stb., stb.

Kérem, szíveskedjék b. megrendeléseivel minél gyakrabban megtisztelni s meg vagyok győződve, hogy úgy áruim jöminőségével, mint pontos kiszolgálással teljes bizalmát és megelégedését fogom kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

BALKÁNYI ERNŐ.

Hírlapokat, szépirodalmi műveket, árjegyzékeket, étlapokat stb. jutányos áron.

Minden, a nyomdászat terén előforduló munkák gyorsan és jutányosan szállítatnak.

Táblázatok, községi, körjegyzői és ügyvédi takarékpénztári nyomtatványok gyorsan, pontosan és jutányosan.